

A young child with short blonde hair, wearing a green long-sleeved shirt, is sitting at a table and eating a sandwich. The child is looking towards the camera with a slight smile. In the foreground, there is a red lunchbox with a yellow lid featuring cartoon fish. Next to it is a small blue container with cookies and an apple, and a small yellow carton of juice. The background is slightly blurred, showing a white table and a blue wall.

Overblijven:
goed geregeld!

Colofon

Tekst: Francissen Communicatie,
Amsterdam
Coördinatie: Elise van Bokhorst
Fotografie: Janus Visser
Vormgeving/Druk: UnitedGraphics

Met dank aan: Rineke Hoens, Krista Elberg en Rob Welling (Toon Hermansschool en SKOVV in Ede), Tamme Wiegersma (P.C. Zijlwijkschool in Leiden), Ank ten Bosch en Bjørn Huysman (NOKIK TSO in Haarlem), Jolanda van der Meulen, Janet de Jong en Pieter Peterson (Koningin Wilhelminaschool in Leeuwarden), Joke van Alten (SKL Kinderopvang in Leeuwarden). Stichting Het Overblijven 't Ronde Leusden

Deze brochure is geschreven in opdracht van de besturenorganisaties (Besturenraad, Bond KBO, Concent, VBS, VGS, VOS/ABB) en landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs (LOBO, NKO OUDERS&COO en VOO). Deze kosteloze uitgave is mogelijk gemaakt door een subsidie van het ministerie van OCW.

De tekst is voor een deel gebaseerd op "Eten en spelen op school. Wegwijzer beleid tussenschoolse opvang" van het Instituut voor Ontwikkeling van Schoolkinderopvang (IOS), uitgegeven in 2005.

Deze brochure is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de tekst kunnen echter geen rechten worden ontleend.

Inhoudsopgave

Voorwoord minister Van der Hoeven	5
Inleiding	7
De wetswijzigingen	8
Hoe is de situatie nu?	8
Wat gaat er veranderen en wanneer?	8
Wat betekenen de wetswijzigingen?	9
Voor schoolbesturen: formele verantwoordelijkheid	9
Voor school- of locatiedirecteuren: anderen denken mee	9
Voor ouders: meebeslissen via de medezeggenschapsraad	10
Voor overblijfkrachten: meer mogelijkheden	11
Handreikingen om de overblijf goed te regelen	12
Een visie formuleren op overblijven	12
De kwaliteit: wat is een goede tussenschoolse opvang?	12
De financiën: wat mag de overblijf kosten?	13
De organisatie: wie gaat de overblijf verzorgen?	13
De uitvoering regelen	14
De opvang regelen met vrijwilligers	14
De opvang uitbesteden aan professionals	16
De opvang regelen met vrijwilligers én professionals	18
Stappenplan in schema	22
Meer informatie	23

Was u vroeger een 'sleutelkind'?

Vast niet, en de meeste kinderen in uw omgeving ook niet. Toen wij kinderen waren was het 'gewoon' om tussen de middag naar huis te gaan. Hinkelend of voetballend een paar straatjes door en dan was je er al. In veel gezinnen werd er warm gegeten, stevige kost; dan kon je er 's middags weer tegenaan.

Ik heb warme herinneringen aan mijn eigen jeugd en aan dat gezellige uurtje thuis. Toch zou ik de tijd niet terug willen draaien. De samenleving verandert nou eenmaal. Veel ouders werken beiden, in ieder geval een aantal dagen in de week. De straten zijn veel drukker dan vroeger, waardoor vooral kinderen in de grote steden niet zomaar zelf naar huis kunnen lopen. En we eten om twaalf uur geen stampot meer, maar een boterhammetje of een salade.

In deze tijd blijft gemiddeld één op de drie kinderen over. Dat is dus per school een flinke groep. Die kinderen verdienen het om – net als wij vroeger – een fijne lunchpauze te hebben zodat ook zij gelaafd en uitgerust aan de middag op school kunnen beginnen.

Voor de organisatie van zo'n overblijfuurtje geldt hetzelfde als voor de voor- en naschoolse opvang, waar op dit moment veel discussie over is: het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de school én de ouders. Samen moeten die eruit zien te komen. Daarom heb ik de ouders een nadrukkelijke rol gegeven in mijn voorstel om die opvang te regelen.

De ouders zijn ook nadrukkelijk betrokken bij de nieuwe manier waarop we het overblijven vanaf 1 augustus volgend jaar regelen. Deze brochure gaat erover hoe u dat zou kunnen aanpakken. Ik ben me er terdege van bewust dat voor niets de zon opgaat. Scholen moeten wel in staat zijn om samen met de ouders hun verantwoordelijkheid te nemen. En daarom heeft het kabinet besloten extra geld uit te trekken voor het overblijfuurtje, ofwel de tussenschoolse opvang.

Ik vind het een uitstekend voorteken dat deze brochure afkomstig is van besturen- én ouderorganisaties samen. Samen komen school en ouders er wel uit, daar heb ik alle vertrouwen in.

Maria van der Hoeven,
minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap



Inleiding

Eén op de drie kinderen in Nederland luncht regelmatig op school. Bijna iedere basisschool biedt leerlingen de gelegenheid om over te blijven. Dat is nodig, omdat het aantal ouders – vooral moeders – met een betaalde baan de laatste decennia sterk is gestegen.

Ouders moeten hun kinderen met een gerust hart op school kunnen achterlaten, ook tijdens de middagpauze. Voor de kinderen is het belangrijk dat ze het naar hun zin hebben en dat ze zich tijdens het overblijven ontspannen: dan kunnen ze fris aan het middagprogramma beginnen en duurt de dag voor hen niet te lang.

De overblijf of ‘tussenschoolse opvang’ moet dus goed geregeld zijn. Op veel scholen is op dit moment niet duidelijk wie voor deze vorm van opvang verantwoordelijk is: de school of de ouders? De middagpauze valt niet onder de schoolorganisatie, en is in de meeste gevallen een vreemde eend in de bijt.

Om het overblijven beter te regelen zijn vanaf augustus 2006 enkele wijzigingen in de Wet op het primair onderwijs (WPO) én in de Wet medezeggenschap onderwijs (WMO) van kracht. Deze brochure informeert u over de wetswijzigingen en geeft tips om de tussenschoolse opvang goed te regelen.

De wetswijzigingen

Hoe is de situatie nu?

Volgens de Wet op het primair onderwijs (artikel 45) moeten scholen leerlingen in de gelegenheid stellen 'onder toezicht de middagpauze in het schoolgebouw en op het terrein van de school door te brengen'.

Deze bepaling maakt onvoldoende duidelijk wie de eindverantwoordelijkheid draagt.

In de praktijk zijn het vaak de ouders die het overblijven organiseren. De ouderraad heeft bijvoorbeeld een overblijfcommissie ingesteld, of er een aparte stichting voor in het leven geroepen.

Maar ook de school heeft meestal bemoeienis met tussenschoolse opvang. In de eerste plaats overlegt de schooldirecteur intensief met degene die de dagelijkse gang van zaken coördineert. Ook is het schoolbestuur verplicht om een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten, al is niet helemaal duidelijk of deze is bedoeld voor de overblijfkrachten of de leerlingen. Ten slotte staat er in de meeste schoolgidsen informatie over het overblijven. Er zijn dus genoeg redenen om aan te nemen dat de school verantwoordelijk is.

Deze onduidelijkheid komt de kwaliteit van het overblijven niet ten goede. Zo zijn er geen goede afspraken over gedragsregels tijdens de pauze, de capaciteiten waarover een overblijfkracht moet beschikken of het aantal kinderen dat een leidster maximaal kan begeleiden. Als de tussenschoolse opvang niet goed is georganiseerd, blijkt de animo om zich op te geven als vrijwilliger niet groot en ontstaat er een tekort aan goede overblijfkrachten. Daarmee komt de continuïteit van de voorziening in gevaar. Tot slot is de administratie van het overblijven soms ondoorzichtig en is er gebrek aan geschikte ruimtes.

Wat gaat er veranderen en wanneer?

Formeel zijn vanaf augustus 2006 de schoolbesturen verantwoordelijk voor het overblijven. Zij moeten er dus voor zorgen dat dit goed geregeld is. De wet stelt ook duidelijk dat de besturen er zorg voor moeten dragen dat een aansprakelijkheidsverzekering is afgesloten voor overblijfkrachten. Ouders krijgen, via de oudergeleding van de medezeggenschapsraad, instemmingsrecht over hoe de overblijf geregeld wordt. De wet gaat er namelijk vanuit dat de tussenschoolse opvang een zaak is van scholen én ouders. De ouders betalen voor de voorziening en moeten dus ook kunnen instemmen met het bedrag dat de school ervoor vraagt. De laatste wijziging betreft de informatievoorziening: vanaf augustus 2006 zijn scholen verplicht informatie over het overblijven te geven via de schoolgids.

Met deze wetswijzigingen wordt de tussenschoolse opvang een vast onderdeel van de schoolorganisatie. Iedereen die erbij betrokken is kan wensen of klachten kenbaar maken via dezelfde kanalen die voor het onderwijsprogramma gelden. De wetswijzigingen lossen niet alle problemen rond de overblijf op, maar zetten scholen ertoe aan nog eens te kijken naar hoe de middagpauze is geregeld. Dat zal in veel gevallen leiden tot kwaliteitsverbetering. Overigens kunnen overblijfvoorzieningen in de toekomst, net als nu, per school verschillen. Als de verantwoordelijkheid ervoor maar duidelijk is vastgelegd.



3 wetsartikelen worden gewijzigd

- artikel 45 van de Wet op het primair onderwijs (WPO)
Dit is het artikel waarin staat dat scholen leerlingen de gelegenheid moeten geven om onder toezicht de middagpauze in het schoolgebouw en op het schoolterrein door te brengen. De wijziging verduidelijkt dat het schoolbestuur hier zorg voor draagt. Ook stelt artikel 45 straks dat de verplichte verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid bedoeld is voor overblijfskrachten;
- artikel 9 van de Wet medezeggenschap onderwijs (WMO)
Via aanpassingen in dit artikel wordt de positie van ouders bij het overblijven geregeld: de oudergeleding van de medezeggenschapsraad krijgt instemmingsrecht over de wijze waarop het schoolbestuur de tussenschoolse opvang regelt;
- artikel 13 van de Wet op het primair onderwijs (WPO)
In dit artikel is vastgelegd welke zaken het schoolbestuur moet vermelden in de schoolgids. Bij de informatie moet voortaan ook de tussenschoolse opvang staan.

De wijzigingen gelden niet voor scholen die vallen onder de Wet op de expertisecentra (WEC). Op zulke basisscholen is de middagpauze onderdeel van het schoolprogramma.

Wat betekenen de wetswijzigingen?

De wijzigingen hebben gevolgen voor schoolbesturen, directeuren, overblijfcoördinatoren, ouders en overblijfskrachten. We zetten ze hieronder voor elke groep op een rijtje.

Voor schoolbesturen: formele verantwoordelijkheid

De schoolbesturen zijn dus in de nieuwe situatie formeel verantwoordelijk voor de tussenschoolse opvang. Het is daarom raadzaam dat het bestuur, in overleg met alle betrokkenen, een visie op het overblijven ontwikkelt. Welke kwaliteit moet de voorziening hebben, wat mag het kosten, hoe gaat de school het organiseren? De wet stelt nadrukkelijk geen eisen op dit gebied, zodat scholen hun eigen beleid kunnen ontwikkelen.

Als het schoolbestuur een visie heeft geformuleerd, moet de medezeggenschapsraad er zijn goedkeuring aan geven. Bestuur en raad bepalen samen wie de overblijf gaat uitvoeren: vrijwilligers of een professionele organisatie voor kinderopvang. Natuurlijk kan de school ervoor kiezen een goed lopende overblijfvoorziening te continueren. In de uitvoering hoeft niet per se iets te veranderen. Het schoolbestuur zal wel, nu het verantwoordelijk is, op hoofdlijnen willen sturen of een vinger aan de pols willen houden.

Het bestuur krijgt dus meer bemoeienis met het overblijven. Daar staat tegenover dat als het goed geregeld is, de tussenschoolse opvang de sfeer op school ten goede kan komen. De voorziening bepaalt mede de kwaliteit van de school. De besturen krijgen in de nieuwe situatie jaarlijks een budget dat wordt toegevoegd aan het bestaande budget voor materiële instandhouding. De onderwijsinspectie gaat toezien op het naleven van de overblijfsafspraken die bestuur en medezeggenschapsraad met elkaar maken.

Voor school- of locatiedirecteuren: anderen denken mee

De meeste school- of locatiedirecteuren spelen een belangrijke rol in de tussenschoolse opvang. Ze overleggen regelmatig met de overblijfcoördinator op hun school. Als deze coördinator, vaak een vrijwilliger, om welke reden ook wegvalt, is het de directeur die zijn of haar taken (en de bijbehorende zorgen) overneemt. En dat terwijl de directeur formeel geen bemoeienis heeft met de tussenschoolse opvang.

In de nieuwe situatie gaat dit veranderen. De rol van de school- of locatiedirecteuren wordt formeler. Met hun kennis van het overblijven kunnen ze, samen met de coördinatoren, helpen een visie op overblijven te formuleren en kwaliteitseisen vast te stellen. De directeuren blijven betrokken bij de uitvoering. De verwachting is wel dat, meer dan nu, anderen met hen zullen meedenken. Het schoolbestuur is straks immers medeverantwoordelijk voor eventuele fouten in de uitvoering. Sommige zaken zullen makkelijker bovenschools geregeld kunnen worden: afspraken over de vergoeding aan vrijwilligers bijvoorbeeld, of het aanbieden van cursussen voor coördinatoren en overblijfkrachten. Als een school ervoor kiest de gehele tussenschoolse opvang uit te besteden aan derden, zal de directeur er aanzienlijk minder tijd aan kwijt zijn.

Een goed geregelde overblijfvoorziening is voor de directeur van cruciaal belang. Het brengt rust in de groepen en zorgt voor tevreden ouders. Een grotere betrokkenheid van het schoolbestuur bij de opvang kan daartoe bijdragen.



Voor ouders: meebeslissen via de medezeggenschapsraad

Op dit moment regelen ouders vaak de overblijf, al dan niet via een speciale stichting of de oudervereniging. In de nieuwe situatie krijgen ouders formeel te maken met het schoolbestuur. Via de oudergeleding van de medezeggenschapsraad moeten zij instemmen met de manier waarop de overblijf wordt uitgevoerd. Om die instemming te verkrijgen doet het schoolbestuur er verstandig aan ouders in een vroeg stadium bij de plannen te betrekken en de wensen van de oudergeleding te inventariseren alvorens een visie en kwaliteitseisen te formuleren.

Ouders die direct bij de organisatie van de tussenschoolse opvang zijn betrokken, bijvoorbeeld als vrijwilliger, zouden ook in een vroeg stadium hun stem moeten kunnen laten horen. Dat kan via de coördinator van de overblijf.

Ook in de nieuwe situatie zullen ouders die gebruikmaken van het overblijven daarvoor moeten betalen. De kosten kunnen na de wetwijzigingen eventueel omhoog gaan. Als een school een goed lopende overblijvoorziening met vrijwilligers continueert, zal de ouderbijdrage gelijk blijven. Maar als een school de tussenschoolse opvang uitbesteedt aan derden zullen de kosten waarschijnlijk stijgen. Een professionele organisatie vraagt minimaal € 2,20 per kind per dag, maar soms aanzienlijk hogere bedragen, afhankelijk van de grootte van de school en de plaatselijke situatie. Als ouders gewend zijn € 1,50 te betalen voor een organisatie met vrijwilligers, bedraagt de prijsverhoging dus minimaal € 0,70 per dag. Daar staat tegenover dat een professionele organisatie de continuïteit en de kwaliteit van het overblijven garandeert (betaalde en getrainde leidsters, minder kinderen per groep, goede afspraken over gedragsregels en dergelijke).

Voor overblijfkrachten: meer mogelijkheden

Vrijwillige overblijfkrachten die nu in een goed lopende tussenschoolse opvang werken die de school wil continueren, zullen van de wetwijzigingen niet veel merken. Zij mogen ook in de nieuwe situatie een onbelaste vrijwilligersvergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden. Die vergoeding, die nu maximaal € 735,- per jaar bedraagt, wordt in 2006 bijna verdubbeld naar € 1.500,- per jaar (voor uitkeringsgerechtigden gelden andere regels). Dat betekent dat de vrijwilligers vaker inzetbaar zijn: tegenover meer uren werken staat immers straks een hogere onbelaste vergoeding.

Als overblijfkrachten meer verdienen dan het maximum van de vrijwilligersvergoeding, zijn scholen verplicht dit te melden aan de belastingdienst. Vooral in de grote steden, waar op sommige scholen 400 kinderen overblijven en dus veel leidsters nodig zijn, komt het voor dat er zwart wordt uitbetaald. Overblijfkrachten die op deze manier bijverdienen overtreden de wet. Zij kunnen dat na de wetwijzigingen niet meer doen omdat schoolbesturen dit niet zullen toestaan.

Er is nog een mogelijkheid. Als de school ertoe besluit de tussenschoolse opvang uit te besteden aan derden, kunnen zowel vrijwillige als betaalde overblijfkrachten in dienst treden bij de professionele organisatie die de opvang gaat organiseren. Deze organisaties zijn continu op zoek naar goede overblijfkrachten en kunnen hen meer uitbetalen dan de vrijwilligersvergoeding, omdat ze een dienstverband aangaan.

In alle gevallen blijft voor overblijfcoördinatoren en -krachten de mogelijkheid bestaan om een cursus of opleiding te volgen via een subsidieregeling van het ministerie van Onderwijs. De school vraagt de subsidie aan en investeert het geld in de eigen vrijwilligers óf in de betaalde medewerkers die via een professionele organisatie in de school werkzaam zijn. De regeling is in elk geval van kracht tot 2008.



Handreikingen om de overblijf goed te regelen

Een visie formuleren op overblijven

Wat is een goede tussenschoolse opvang? Het is raadzaam dat het schoolbestuur samen met alle betrokkenen een visie ontwikkelt en deze vastlegt in een beleidsplan. Het plan moet worden goedgekeurd door de medezeggenschapsraad.

De volgende checklist kan behulpzaam zijn bij het opstellen ervan.

De kwaliteit: wat is een goede tussenschoolse opvang?

- Hoe moeten de overblijfkraften omgaan met de kinderen?
Uiteraard moeten de leidsters affiniteit hebben met kinderen. Maar moeten zij ook conflictsituaties kunnen hanteren? Verwacht het bestuur van hen dat ze kinderen observeren en daaruit conclusies kunnen trekken? Moeten ze goed Nederlands spreken? Moeten ze activiteiten kunnen aanbieden en begeleiden?
- Aan welke (opleidings)eisen moet een overblijfkraft voldoen?
Een overblijfkraft kan de eenjarige opleiding 'leidster tussenschoolse opvang' volgen. Is dat een voorwaarde die het bestuur wil stellen? Moet misschien een deel van de medewerkers deze opleiding hebben afgerond? En wat zijn de eisen voor de coördinator?
- Welke regels gelden tijdens de overblijf?
Hoe lang moeten de kinderen aan tafel zitten? Moeten ze hun boterham helemaal opeten of niet? Mogen ze een spelletje doen als ze klaar zijn met eten of moeten ze op de anderen wachten? Mogen ze zelf bepalen wat ze binnen of buiten na het eten doen? Krijgen ze activiteiten aangeboden of niet?



- Wat is de bezettingsgraad van de overblijfkrachten?
De minimale bezetting is bijvoorbeeld twee overblijfkrachten op 30 kinderen. Geldt deze norm voor zowel de onderbouw als de bovenbouw? Is er een andere norm voor binnenspelen dan voor buitenspelen? Als er twee leidsters zijn, moet dan minimaal één van hen een gerichte cursus hebben gevolgd?
- Wat is een geschikte overblijfruimte?
Is er een aparte verblijfsruimte? Aan welke eisen moet die voldoen? Is er een buitenspeelplaats, zijn er toiletten, kunnen de kinderen hun handen wassen? Voor wie is de ruimte toegankelijk tijdens de overblijf?
- Is de veiligheid gegarandeerd?
Is er een sluitende kindregistratie en worden ouders gewaarschuwd als een kind zonder opgave van redenen afwezig is? Is de overblijf opgenomen in het calamiteitenplan van de school? Vraagt de tussenschoolse opvang naar voedselallergieën, medicijngebruik, bijzonderheden in het gedrag? Zijn de voorzieningen die de overblijf gebruikt veilig (ruimte, speelgoed, et cetera)?
- Welk spelmateriaal is beschikbaar?
Is er voor alle leeftijden geschikt speelgoed, zowel binnen als buiten?
Wie is verantwoordelijk voor het speelgoed tijdens de middagpauze?
- Wat eten en drinken de kinderen?
Biedt de school de kinderen iets aan (melk, vruchtensappen, fruit)?
Zijn er afspraken over het meenemen van snoepgoed naar de overblijf?

De financiën: wat mag de overblijf kosten?

- Hoe hoog mag de ouderbijdrage zijn?
Wat mag het overblijven per keer maximaal kosten? Geldt er een korting als kinderen vaker dan één keer per week gebruikmaken van de voorziening, of als meerdere kinderen uit hetzelfde gezin dat doen?
- Welke vergoeding krijgen de overblijfkrachten?
In het geval van betaalde medewerkers: hoe hoog mag de vergoeding aan overblijfkrachten zijn? In het geval van vrijwilligers: hoe vaak zijn ze inzetbaar, rekening houdend met het maximale bedrag van de vrijwilligersvergoeding?

De organisatie: wie gaat het overblijven verzorgen?

- Een professionele organisatie voor kinderopvang of vrijwilligers?
Op welke wijze is de kwaliteit en de continuïteit gegarandeerd? Maakt het bestuur een keuze of zijn de scholen, binnen de gestelde kwaliteitseisen, vrij om die zelf te maken?
- Zijn er voldoende momenten om te overleggen met alle betrokkenen?
Hebben schoolbestuur, ouders, directeur, coördinator en overblijfkrachten voldoende gelegenheid om hun mening te geven en informatie uit te wisselen?
- Hoe verhoudt de overblijf zich tot andere vormen van kinderopvang?
Heeft de school al plannen om de middagpauze te verbinden met andere vormen van kinderopvang? Is het bijvoorbeeld mogelijk om de leidsters van de naschoolse opvang in te zetten voor de tussenschoolse? Hoe denkt de school over het aanbieden van een sluitend dagarrangement? Voor de actualiteit rond dit onderwerp én voor het opdoen van ideeën is www.bredeschool.nl een goed uitgangspunt.

De uitvoering regelen

Het schoolbestuur heeft samen met alle betrokkenen een visie op overblijven geformuleerd en vastgelegd in een beleidsplan. Het plan is goedgekeurd door de medezeggenschapsraad. Nu moeten de scholen het uitvoeren. In veel gevallen kunnen ze zelf kiezen: werken met vrijwilligers of met professionals. Waar moet men op letten?

Altijd goed:

- zet de afspraken op papier, maak een overblijfprotocol
- vergeet niet dat het pauze is voor de kinderen: maak het leuk en gezellig
- stel niet te veel regels op
- neem de afspraken aan het begin van het jaar met de kinderen door



De opvang regelen met vrijwilligers

Een school kan ervoor kiezen het overblijven geheel te laten uitvoeren door vrijwilligers (lees: ouders). Het schoolbestuur kan een ouder aanwijzen die de functie van overblijfcoördinator op zich neemt. Deze coördinator heeft een groot aantal taken: het voeren van de administratie, het innen van betalingen, vrijwilligers werven, roosters maken en fungeren als aanspreekpunt voor de directeur, het team, de ouders, de overblijfkrachten en de kinderen. Het is raadzaam een overblijfwerkgroep of -commissie in te stellen om de coördinator te begeleiden. De werkgroep kan bestaan uit de overblijfcoördinator zelf, de school- of locatiedirecteur, een ouder en een leerkracht. Eventueel kan deze groep een deel van de taken op zich nemen. Het is in elk geval belangrijk om de coördinator scholing aan te bieden.

De coördinator draait meestal zelf mee als toezichthouder tijdens de middagpauze. Op veel scholen worden vaste vrijwilligers op vaste dagen ingezet. Zij zijn gemiddeld twee keer per week beschikbaar. Op die manier hoeven kinderen niet steeds aan nieuwe gezichten te wennen. De vrijwilligers registreren de aanwezige kinderen, houden toezicht, zorgen dat het lokaal netjes blijft en innen soms de ouderbijdrage. Zij krijgen, net als de coördinator, een vergoeding die onbelast is en dus niet bij de belastingdienst opgegeven hoeft te worden. Deze vergoeding is maximaal € 21,- per week en € 735,- per jaar. In 2006 gaat het bedrag omhoog naar € 1.500,- per jaar (en komt de maximale vergoeding van € 21,- per week te vervallen). Steeds meer scholen gaan ertoe over om de overblijfcoördinator in dienst te nemen, vanwege de zwaarte van de functie. In dat geval zijn alleen de overblijfkrachten vrijwilligers.

Uiteraard blijft ook in deze situatie het schoolbestuur verantwoordelijk voor de gang van zaken. Het bestuur sluit een WA-verzekering af voor de overblijfkrachten. Het zal in veel gevallen jaarlijks een verantwoording willen ontvangen van de school.

Een stichting of vereniging?

Op sommige scholen hebben ouders een aparte stichting in het leven geroepen om de overblijf uit te voeren. Op andere heeft de oudervereniging dit op zich genomen. Het schoolbestuur kan een overblijfvoorziening die via een stichting of vereniging geregeld is en die goed loopt, voortzetten. Het bestuur doet er verstandig aan na te gaan of de lopende WA-verzekering van toepassing is en blijft wanneer voor het overblijven een aparte rechtspersoon als een vereniging of een stichting wordt gecontinueerd of opgericht. Zo niet, dan heeft het bestuur wel de zorgplicht dat betrokkenen WA verzekerd zijn en blijft het bestuur aansprakelijk bij ontbreken daarvan.

Vrijwilligers op de Toon Hermansschool in Ede

Rob Welling is directeur van de Stichting Katholiek Onderwijs Veluwe Vallei (SKOVV). De stichting heeft veertien scholen onder zich. Welling heeft samen met vertegenwoordigers van de scholen en de ouders een beleidskader tussenschoolse opvang opgesteld. Het moet het overblijven op alle veertien scholen regelen. Uitgangspunt is dat de kwaliteit van de voorzieningen omhoog gaat, dat de financiële risico's worden ingedamd én dat scholen voor een groot deel (blijven) werken met vrijwilligers. Welling: "We willen graag professionaliseren, maar ouders moeten het wel kunnen blijven bekostigen. En als je de overblijf goed organiseert, zijn vrijwilligers niet zo moeilijk te werven." Het beleidskader van de SKOVV bevat onder andere regels voor het overblijven, taak- en functieomschrijvingen van toezichthouders en coördinatoren en afspraken over inspraak voor ouders, leerkrachten en schoolleiders. Scholen die het beleidskader toepassen kunnen hun eigen accenten leggen. Ze stellen bijvoorbeeld jaarlijks zelf de tarieven vast en bepalen hoe ze de overblijf precies inrichten. Welling: "Eén van onze scholen dekt keurig de tafeltjes, compleet met placemats en servetjes. Op een andere school mogen de kinderen na de boterham kiezen welk fruit ze willen eten en de school biedt hen dat aan."

De SKOVV voert het beleidskader op de scholen stapsgewijs in. Eén van de scholen die er al mee werkt is de Toon Hermansschool in Ede. Rineke Hoens, als ouder lid van de overblijfcommissie: "De overblijf draaide bij ons al goed. Het beleidskader is voor deze school een logisch model om mee te werken." Op de Toon Hermansschool blijven gemiddeld 60 kinderen per keer over. Hoens: "We hebben op elke vijftien kinderen minimaal één leidster, dat is de vaste norm. In het algemeen blijven we daar ruim onder en daarom zijn wij een relatief dure voorziening. Het is geen probleem om overblijfkraften te vinden. We hebben veel allochtone vrijwilligers, zo'n 80% van het totaal. We stellen vrij strikte eisen: de toezichthouders moeten Nederlands praten en een gerichte cursus volgen. Allemaal krijgen ze een korte training die drie avonden in beslag neemt, wie wil mag naar de eenjarige opleiding 'leidster tussenschoolse opvang'. Het loopt goed." Ze voegt eraan toe: "Vorig jaar moest de overblijfcommissie een leidster wegsturen die niet goed functioneerde. Dat is ook een consequentie van de kwaliteitsverbetering."



Krista Elberg is moeder en overblijfkraft op de Toon Hermansschool. Ze draait één keer in de twee weken een vaste dag mee. Ook zij is tevreden over de organisatie van de overblijf: "Neem het ontruimingsplan. Dat gaan we nu oefenen tijdens de overblijf, gelukkig. Voorheen gebeurde dat onder schooltijd. Als toezichthouder wil ik weten wat er moet gebeuren als zich een calamiteit voordoet." Krista is ervan overtuigd dat de meeste kinderen het leuk vinden om over te blijven: "Ze mogen gebruikmaken van leuk speelgoed, dat tijdens de gewone schooltijden niet beschikbaar is, zoals tafelfootbal of tafeltennis. Het is wel belangrijk dat ze lekker naar buiten kunnen om te bewegen. Voor de oudere jongens is het voet-

“Een goed georganiseerde overblijvoorziening met een goede voorlichting aan ouders heeft geen tekort aan vrijwilligers. Sterker nog, die voorziening kan waarschijnlijk medewerkers selecteren.”

Rob Welling, directeur van de Stichting Katholiek Onderwijs Veluwe Vallei (SKOVV)

ballen bijvoorbeeld een uitlaatklep. Ik heb nooit problemen met huilende kinderen. Je moet het met kleine dingen leuk maken. Bij ons mogen ze om beurten fruit en rauwkost uitdelen, dat vinden ze geweldig om te doen.”

De coördinator tussenschoolse opvang regelt op de Toon Hermansschool de dagelijkse gang van zaken en draait ook mee als leidster. Ze is het aanspreekpunt voor alle overblijfkrachten, de ouders, het team en de kinderen. De financiële administratie gaat de school uitbesteden, omdat die te veel tijd kost. Inmiddels heeft de SKOVV besloten om de coördinator in dienst te nemen, niet alleen voor de Toon Hermansschool maar voor alle scholen van de stichting. De overblijfkrachten blijven vrijwillige medewerkers. De Toon Hermansschool is één van de eerste die een coördinator in dienst van de stichting krijgt. Degene die het werk nu

vrijwillig doet, krijgt een arbeidscontract voor acht uur. Rob Welling: “Het is een extra mogelijkheid om de kwaliteit te verbeteren en te garanderen. We hebben straks een mooie combinatie van vrijwilligers en professionals in huis.” Het overblijven kost op de Toon Hermansschool € 2,- per keer, dit bedrag zal in de toekomst iets omhoog gaan omdat het de kosten niet helemaal dekt.

De opvang uitbesteden aan professionals

Een school kan ervoor kiezen het overblijven uit te besteden aan een professionele organisatie. Ook dan blijft het schoolbestuur eindverantwoordelijk, tenzij anders is overeengekomen. Er zijn reguliere instellingen voor kinderopvang die als nevenactiviteit de tussenschoolse opvang (geheel of gedeeltelijk) verzorgen. De regels van de kinderopvang gelden

echter niet voor overblijven, ook al voert de kinderopvang de voorziening uit. Ook de financiering van de kinderopvang is niet van toepassing. Naast reguliere instellingen zijn er organisaties die zich uitsluitend richten op tussenschoolse opvang. Maar dat zijn er nog niet veel, want het overblijven is een nieuwe markt.

De professionals kunnen de school veel werk uit handen nemen. Als ze de overblijf geheel verzorgen, nemen ze alle bijbehorende taken over: de administratie, de inning van betalingen, vrijwilligers werven, roosters maken en fungeren als aanspreekpunt voor de directeur, het team, de ouders, de overblijfkrachten en de kinderen. Een goede organisatie zet alle afspraken op papier en bewaakt de naleving. Er is een overeenkomst met de school én een overblijfprotocol dat aansluit op het beleidsplan. Ook met de





ouders wordt een zakelijke overeenkomst gesloten. De nieuwe aanbieders nemen overblijfskrachten in dienst en sluiten met hen een arbeidscontract. Overigens nemen ze graag leidsters aan die al als vrijwilliger werkzaam zijn. Deze medewerkers wordt scholing aangeboden, zodat ze voldoen aan de eisen die de professionele organisatie stelt. Zijn er niet voldoende overblijfskrachten of valt er plotseling iemand uit, dan is de organisatie daar volledig verantwoordelijk voor. De professional garandeert de kwaliteit en de continuïteit van de voorziening.

Aan deze voordelen hangt een prijskaartje. Als een school de overblijf uitbesteedt aan derden gaat in de regel de ouderbijdrage omhoog. Een organisatie vraagt minimaal € 2,20 per kind per dag, maar soms aanzienlijk hogere bedragen, afhankelijk van de grootte van de school en de plaatselijke situatie. Als ouders gewend zijn € 1,50 te betalen voor een overblijf die gerund wordt door vrijwilligers, is de prijsverhoging dus minimaal € 0,70 per dag.

Professionals op de Zijlwijkschool in Leiden

De P.C. Zijlwijkschool in Leiden (gemiddeld 60 leerlingen in de overblijf) heeft de tussenschoolse opvang uitbesteed aan een professionele organisatie: NOKIK TSO. Dat is niet van de ene op de andere dag gegaan, aldus directeur Tamme Wiegiersma: “Het is een lange weg geweest. We hebben er veel tijd in gestoken om de ouders van onze leerlingen uit te leggen waarom we deze stap wilden zetten.” Wiegiersma kwam in 2001 samen met de ouderraad tot de conclusie dat de continuïteit van de overblijf in gevaar was. Vrijwillige overblijfskrachten waren nog wel te vinden, maar niemand wilde de coördinatie op zich nemen. Wiegiersma: “De administratie, de roosters, het is best een hoop werk. Er zijn momenten geweest dat er niemand voor was en dan ben je als school toch behoorlijk onthand.” Daar kwam bij dat het steeds moeilijker werd om vrijwilligers te vinden die goed met de kinderen overweg konden. De school wilde graag meer professionaliteit in huis halen.

De Zijlwijkschool heeft nu de beschikking over een vaste coördinator die in dienst is van NOKIK. Ank ten Bosch regelt alles rond het overblijven. Ook de zes vaste leidsters van de Zijlwijkschool zijn in dienst van NOKIK. Het zijn voor een deel de ‘oude’ vrijwilligers die nu betaalde toezichthouders zijn. Ze hebben een dienstverband en krijgen scholing aangeboden, betaald uit de subsidies die het ministerie van Onderwijs daarvoor beschikbaar stelt. De overblijfm medewerkers verdienen € 10,- (netto) per middagpauze. De ouders betalen via een abonnement € 2,20 per keer, of € 2,60 als ze eenmalig gebruik willen maken van de voorziening. Er is een overblijfprotocol waarin precies omschreven wordt wie wat doet en wie welke verantwoordelijkheden draagt.

Het was in het begin even wennen. Zowel directeur Wiegersma als coördinator Ank ten Bosch hebben ervaren dat de leerkrachten aanvankelijk vreemd aankeken tegen ‘iemand van buiten’. Er was bijvoorbeeld wrijving over het opruimen van de lokalen na de middagpauze, en over kleine dingen als of de kinderen een jas aan moesten bij het buitenspelen. Ten Bosch: “De verwachtingen waren hooggespannen, zowel bij leerkrachten als bij ouders,

“Het is helemaal niet zo makkelijk om een overblijfgroep te leiden. Ga d’r maar aan staan: de samenstelling van de groepen is anders dan onder schooltijd, de structuur van het lesprogramma valt weg en kinderen moeten ook nog hun energie kwijt.”
Ank ten Bosch, overblijfcoördinator in dienst van NOKIK, werkzaam op de Zijlwijkschool in Leiden

juist omdat we betaalde krachten zijn. Ik begreep dat wel en ik probeerde dus zoveel mogelijk mee te denken en praktische oplossingen te verzinnen. Na de eerste onwennige periode loopt het nu heel goed.” Ook Wiegersma is heel tevreden: “Ik hoef er weinig aan te doen. Voorheen had ik dagelijks overleg over de tussenschoolse opvang, nu is dat wekelijks. En wat enorm scheelt, is dat ik geen zorgen meer heb als er een overblijfm medewerker uitvalt. Dat is het probleem van de mensen van NOKIK en ik kan erop vertrouwen dat zij het oplossen. De prijs is met 50 cent per dag verhoogd. Natuurlijk hebben we daar tegenaan gehikt. Er zijn zelfs ouders die hun kind uit de overblijf hebben gehaald en gezamenlijk iets gingen regelen, maar ze zijn allemaal weer teruggekomen. Ik vind het geen hoog bedrag voor anderhalf uur kinderopvang. Maar misschien zou ik er anders over denken als mijn school in een achterstandswijk zou staan.”

Directeur Bjørn Huysman van NOKIK zegt daarover: “Kinderopvang is een emotioneel product. Mensen hebben weerstand tegen prijsverhogingen en ze verwachten al gauw dat daar veel tegenover staat. Maar we kunnen voor die € 2,20 geen gediplomeerde leidsters uit de kinderopvang inschakelen. We kunnen wel moeders en oma’s in dienst nemen die het leuk vinden om de opvang te doen en iets bij te verdienen. We screenen deze mensen op hun geschiktheid, laten ze cursussen volgen en spreken ze aan op hun verantwoordelijkheden. Dat werkt goed. Verder leidt het strak organiseren van de overblijf en het maken van duidelijke afspraken over verantwoordelijkheden bij de meeste scholen al tot kwaliteitsverbetering.”

De opvang regelen met vrijwilligers én professionals

Als scholen zelf mogen kiezen hoe ze de overblijf uitvoeren, kunnen twee scholen onder één bestuur ook elk een andere keuze maken. De één kan kiezen voor professionals, de ander voor vrijwilligers. Als ze zich maar houden aan de kwaliteitseisen die het schoolbestuur en de medezeggenschapsraad hebben vastgesteld. Stel dat één van die eisen is dat er niet meer dan vijftien kinderen per leidster mogen zijn, dan moet deze verhouding op beide scholen de praktijk zijn. Als de norm is dat leidsters geschoold zijn, dan moeten vrijwilligers net zo goed als professionals een cursus volgen. Natuurlijk is dit in het laatste geval makkelijker uitvoerbaar dan in het eerste, maar onmogelijk is het niet. Het is zelfs zo dat, hoe beter de

zaken geregeld zijn en hoe hoger de eisen aan de medewerkers, het werk er aantrekkelijker op wordt. Schoolbesturen wijzen erop dat voor sommige leidsters de overblijf en de verplichting tot scholing een opstap naar betaald werk kan zijn en dat dit vrijwilligers motiveert. Als de modellen naast elkaar draaien kunnen ze elkaar dus ook versterken.

Steeds meer scholen werken met nog een andere combinatie van vrijwilligers en professionals: ze nemen alleen de overblijfcoördinator in dienst, bijvoorbeeld voor acht uur in de week. De overige leidsters blijven vrijwilligers. De school maakt zich zo voor een belangrijk deel van het overblijven minder afhankelijk van de belangeloze medewerking van buiten. De coördinator heeft immers veel taken en een grote verantwoordelijkheid. Is hij of zij in dienst, dan is de druk op de school- of locatiedirecteur om de dagelijkse gang van zaken te begeleiden minder groot.

Bijzondere situaties

Continuurooster

Voor scholen die werken met een continuurooster is de middagpauze onderdeel van de lestijd. Zij zetten personeelsleden in om de kinderen tijdens de lunch te begeleiden en houden daarbij rekening met de Arbo-wet (leerkrachten mogen niet te lang achter elkaar werken). Deze scholen kunnen de ouders geen geldelijke bijdrage vragen voor het overblijven.

Speciaal basisonderwijs

Scholen in het speciaal basisonderwijs zijn vaak genoodzaakt om personeelsleden in te zetten voor de overblijf. Voor hun leerlingen is professionele begeleiding ook in de middagpauze van groot belang. Bovendien komen de kinderen en hun ouders vaak van ver en dat bemoeilijkt de inzet van vrijwilligers. Dit heeft ertoe geleid dat in het speciaal basisonderwijs leerkrachten extra zijn belast. De minister van Onderwijs heeft om die reden meer geld beschikbaar gesteld om het overblijven op deze scholen te verbeteren. Met het extra geld kunnen scholen onderwijsassistenten inzetten.



Vrijwilligers en professionals op de Koningin Wilhelminaschool in Leeuwarden

De Koningin Wilhelminaschool in Leeuwarden heeft twee locaties in dezelfde wijk. Op de locatie 'Fontein' draait de tussenschoolse opvang (60 kinderen) met vrijwilligers. De locatie 'Transvaal' (50 kinderen) heeft het overblijven uitbesteed aan SKL Kinderopvang in Leeuwarden. De twee locaties van de Wilhelminaschool werken volgens het beleidsplan tussenschoolse opvang, vastgesteld in 2003. Daarin staat wie verantwoordelijk is voor de overblijf, wat de school verwacht van de leidsters en de coördinator en hoe jaarlijks de kosten worden vastgesteld.

Waarom werkt de Wilhelminaschool met twee organisatievormen? Jolanda van der Meulen, ouder en lid van de medezeggenschapsraad en Pieter Peterson, directeur van de school, lichten toe: "Door een gebrek aan menskracht moesten wij voor de Transvaallocatie een andere oplossing zoeken. Er waren te weinig overblijfkrachten, het liep niet goed. Op de locatie Fontein hadden we dat probleem niet. Daar liep het wel. Dus hebben we voor deze oplossing gekozen: de locatie die goed liep het zelf laten doen, degene die niet goed liep uitbesteden. Nu gaat het op beide locaties heel goed."

"Als ouder ben ik voorstander van het professionaliseren van de overblijf. Je loopt toch risico's als je afhankelijk bent van vrijwilligers. Als de coördinator ziek wordt, ontstaat er snel een groot probleem, zeker als het regelen van de overblijfvoorziening hangt op één persoon."

Jolanda van der Meulen, ouder en lid van de medezeggenschapsraad van de Koningin Wilhelminaschool in Leeuwarden

Janet de Jong is coördinator tussenschoolse opvang op de Fonteinlocatie. Zij besteedt ongeveer negen uur per week aan deze taak. Ze draait ook zelf mee als toezichthouder. De Jong heeft weinig problemen met het vinden van geschikte vrijwilligers: "We hebben zelfs op papier nog mensen achter de hand". Ze biedt de vijf vaste leidsters cursussen aan en ze heeft zelf een speciale scholing gevolgd voor coördinatoren. De Jong ontvangt voor haar werk meer dan de onbelaste vrijwilligersvergoeding en geeft de inkomsten op bij de belastingdienst. De andere vrijwilligers blijven onder het maximum van de vergoeding. Op de Fonteinlocatie kost het overblijven € 1,50 per keer.



Joke van Alten is namens SKL-TSO Leeuwarden verantwoordelijk voor de overblijf op de Transvaallocatie. Zij vertelt: “In het verleden zijn wij door scholen benaderd met de vraag of we de tussenschoolse opvang voor ze konden regelen. Maar omdat we werkten onder de CAO voor de kinderopvang kon dat niet, de regels waren niet toe te passen op het overblijven. We hebben nu vanuit de SKL een aparte BV opgericht waarin de tussenschoolse opvang is ondergebracht. We werken samen met de landelijke organisatie NOKIK uit Haarlem. Die levert de administratieve infrastructuur, wij voeren hier in Leeuwarden de dagelijkse begeleiding uit.” SKL-TSO heeft drie medewerkers in dienst voor de Wilhelminaschool, waarvan er één niet alleen toezichthouder is, maar ook coördinator. Van Alten: “We hebben ze geworven via het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI). Eén van onze medewerksters is ook leidster op een peuterspeelzaal, een ander was leidster in de kinderopvang in Vlaanderen. Onze coördinator werkt ook als leidster in de naschoolse opvang van SKL. Ze hebben ervaring en ze zijn enthousiast. Ze werken 3 of 4 keer per week.”

***“Ik vind computeren en buitenspelen bij de overblijf vet cool!”
Yannick (8), leerling van de
Koningin Wilhelminaschool in
Leeuwarden***

Veel weerstand heeft de Wilhelminaschool niet ondervonden bij de overgang naar een professionele organisatie. Directeur Peterson: “Er was niet zoveel keus, we hadden geen alternatieven. Ouders kijken naar de kosten van de overblijf, maar ze vinden kwaliteit ook belangrijk. We hebben met z’n allen de kosten afgewogen tegen wat we kunnen bieden en dit leek ons een goede oplossing.” Op de Transvaallocatie kost het overblijven nu € 2,15 per keer. Binnenkort draait de professionele opvang hier twee jaar, dan gaat de school de ouders vragen wat zij ervan vinden. De kinderen zijn al geëvalueerd: die waren positief. Peterson: “Ook de leerkrachten zijn erg tevreden. Die zien dat de continuïteit in de overblijf de kinderen ten goede komt.”

Janet de Jong denkt dat het overblijven op de twee locaties in de praktijk niet veel van elkaar verschilt: beide hebben een vaste ploeg leidsters en beide hebben goede afspraken over de gang van zaken. Jolanda van der Meulen beaamt dat, maar zegt erbij: “Als het goed loopt met vrijwilligers is er geen noodzaak om iets te veranderen. Maar als er problemen zijn, dan is de roep om te professionaliseren groter. Je hebt met betaalde medewerkers meer mogelijkheden om in te grijpen, vrijwilligers kun je nu eenmaal niet dwingen.”



Stappenplan in schema

Wat moet er gebeuren om de overblijf goed te regelen? Wie doet wat en op welk moment? Hieronder volgt een voorstel voor een beleidstraject in zes stappen¹.

Stap	Actie	Van wie
1	Kiezen voor een helder traject en trekkers benoemen die affiniteit hebben met beleid en met professionalisering van de overblijf (bijvoorbeeld: een schooldirecteur overblijfcoördinator of lid van de medezeggenschapsraad)	Schoolbestuur
2	Een stappenplan met data vaststellen: wanneer gaan we stap 3 t/m 6 uitvoeren, wie is erbij betrokken, wanneer vergadert het bestuur, de medezeggenschapsraad, de overblijfcommissies van de scholen, wat willen we ze voorleggen?	Trekkersgroep
3	Inventarisatie huidige situatie en wensen van direct betrokkenen per school. Dit kan via vragenlijsten die de betrokkenen invullen.	Trekkersgroep en alle betrokkenen bij de overblijf
4	Visie en kwaliteitseisen formuleren. Dit kan bijvoorbeeld in een workshop waaraan alle betrokkenen deelnemen. De checklist in deze brochure kan behulpzaam zijn. De trekkersgroep zet de uitkomsten op papier en laat ze door het schoolbestuur en de medezeggenschapsraad vaststellen.	Trekkersgroep en alle betrokkenen bij de overblijf
5	Uitwerking visie en kwaliteitseisen per school. Als een school vrij is om de keuze te maken, gebeurt dat in deze stap: gaan we werken met vrijwilligers of met een professionele organisatie? Opstellen van actieplannen per school.	Overblijfcoördinatoren in samenspraak met school- of locatiedirecteuren
6	Vastleggen verantwoordelijkheden en evaluatiemomenten. Wat wordt bovenschools geregeld, op welk moment en waarover informeren de scholen het bestuur?	Schoolbestuur

¹ Dit schema is gebaseerd op "eten en spelen op school. Wegwijzer beleid tussenschoolse opvang", IOS 2005. Deze uitgave bevat een uitgebreide beschrijving van het stappenplan en praktische tips voor het uitvoeren van het beleidstraject.

Meer informatie

Algemeen

Instituut voor Ontwikkeling van
Schoolkinderopvang (IOS)
Mariaplaats 4c
Postbus 19073
3501 DB Utrecht
(030) 241 66 17
www.ios-ensac.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap (OCW)
Rijnstraat 50
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
(070) 412 34 56
www.minocw.nl/opvang

Besturenorganisaties

Besturenraad
Oosteinde 114
Postbus 907
2270 AX Voorburg
(070) 348 11 48
www.besturenraad.nl

Bond KBO
Stadhouderslaan 9
Postbus 82158
2508 ED Den Haag
(070) 356 86 00
www.bondkbo.nl

Concent
Jofferenlaan 2
Postbus 166
8000 AD Zwolle
(038) 423 10 40
www.concent.nl

Vereniging 'Verenigde Bijzondere Scholen'
(VBS)
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
(070) 331 52 52
www.vbs.nl

Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs
(VGS)
Kastanjelaan 12
Postbus 5
2980 AA Ridderkerk
(0180) 442 675
www.vgs.nl

VOS/ABB
Polanerbaan 15
Postbus 162
3440 AD Woerden
(0348) 405 200
www.vosabb.nl

Landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs

Landelijke Oudervereniging Bijzonder
Onderwijs op algemene grondslag (LOBO)
Laan van N.O. Indië 277b
2593 BS Den Haag
(070) 385 08 66
www.lobo.nl

Nederlandse Katholieke vereniging van Ouders
(NKO)
't Hoenstraat 30
Postbus 97805
2509 GE Den Haag
(070) 328 28 82
www.nko.nl

OUDERS&COO
Hoofdstraat 119a
Postbus 125
3970 AC Driebergen
(0343) 513 434
www.ouders.net

Vereniging voor Openbaar Onderwijs (VOO)
Blekerstraat 20
Postbus 10241
1301 AE Almere
(036) 533 15 00
www.voo.nl

Vragen over overblijven nieuwe stijl

Het overblijven op school moet goed geregeld zijn. Veel ouders en verzorgers zijn er van afhankelijk. Zonder de tussenschoolse opvang kunnen zij niet werken. Vanaf augustus 2006 zijn enkele wetswijzigingen van kracht die het overblijven beter regelen. Deze brochure bevat informatie over de wijzigingen en geeft antwoord op de volgende vragen.

- Onze school heeft niet voldoende overblijfkrachten. Wat nu?
- Bij ons op school regelen de ouders de overblijf. Kan dat straks niet meer?
- Hoeveel mag ik als overblijfkracht verdienen?
- Wat is een goede tussenschoolse opvang?
- Wat moeten we doen om het overblijven goed te regelen?
- Wie moet een aansprakelijkheidsverzekering voor de tussenschoolse opvang afsluiten?
- De school van mijn kinderen gaat het overblijven uitbesteden. Wordt het nu twee keer zo duur?
- Wie kunnen het overblijven verzorgen?
- Ik heb klachten over de overblijfvoorziening. Waar kan ik terecht?
- Kijk de onderwijsinspectie naar het overblijven?



www.bestuursraad.nl



www.bondkbo.nl



www.concent.nl



www.lobo.nl



www.nko.nl



www.ouders.net/overblijven



www.vbs.nl



www.vgs.nl



www.verantwoorderoverblijven.nl



www.vosabb.nl